

literatuur

Paradijs om de hoek, Peter ter Velde;
uitg. Conserve, Schoorl, 2014; ISBN 978 90 5429 373 6; 255 blz.; € 19,99.

Gijs komt bij hippies terecht en raakt in 1981 betrokken bij krakersrellen in Nijmegen. De verworven vrijheid geeft hem echter nog geen nieuw perspectief.

Als mensen veranderen

tekst Rudy Ligtenberg
beeld ANP

Een zeker mens had twee zonen: Freek en Gijs. Voor zijn roman "Paradijs om de hoek" liet Peter ter Velde zich inspireren door de gelijkenis van de verloren zoon uit Lukas 15.

Peter ter Velde werkt als verslaggever voor de NOS. Daarnaast schrijft hij romans. Speelde "De vader en de zoon" (2011) in evangelische kring, voor "Paradijs om de hoek" verlegde Ter Velde –zoon van EO-presentator Feike ter Velde– de focus naar een Gereformeerde Bondsmilieu aan het begin van de jaren zeventig.

Het verhaal draait om een introverte hervormde horlogemaker uit een niet nader genoemd kerkelijk dorp. Door het overlijden van zijn (onbekeerde) vader raakt hij in een diepe depressie. Dankzij gesprekken met de zeer bevindelijke predikant van de Oude Kerk komt hij er weer bovenop. Maar hierdoor heeft er ook een omkeer in zijn leven plaats: hij wordt veel stipter in de leer en –vooral– in het leven. „De zondag werd waarlijk de dag des Heeren en in plaats van een vrije dag waarin er 's middags leuke dingen werden gedaan zoals daarvoor werd het de saaiste en langste dag van de

week." De regels worden voor het hele gezin aangetrokken. Moeder Truida, vroeger een vrolijke, knappe verschijning, schikt zich in de situatie om haar man niet te verliezen.

De beide zoons reageren verschillend. Freek, de oudste, treedt in alle opzichten in de voetsporen van zijn vader. Gijs echter voelt zich in zijn ontwikkeling belemmerd en besluit de wereld in de trekken. „Is dit het nu?" was zijn retorische vraag bij het afscheid van de middelbare school. Hij komt bij hippies terecht en raakt in 1981 betrokken bij krakersrellen in Nijmegen. De verworven vrijheid geeft hem echter vooralsnog geen nieuw perspectief.

Als hij uiteindelijk berooid en gedesillusioneerd terugkeert, blijkt dat zijn vader (opnieuw) is veranderd. Hij heeft ingezien dat hij zijn gezin te zware lasten heeft opgelegd. „Dat is een grote fout geweest", zegt hij. „Ik zou het zelfs een zonde willen noemen." Hij erkent dat hij niet het zieleheil van zijn gezin op het oog had, maar zijn eigen eer. „Om aan dominee De With en alle anderen in de kerk te laten zien dat ik het hoofd was van het gezin en dat ik mijn zaken op orde had. Het was alsof ik aan de buitenkant wilde laten zien dat het aan de binnenkant bij ons allemaal goed zat, maar dat was een leugen waarin ik heel lang ben blijven geloven." Truida krijgt haar oude leven terug (waarbij uiterlijkheden

opmerkelijk genoeg ook weer een belangrijke rol spelen), haar man wordt wat luchtiger, en ze gaan 's zondags samen naar de lichtere Kruiskerk. Vrijheid, blijheid.

Ter Velde stelt in deze roman onmiskenbaar diepzinnige thema's aan de orde: Wat zijn de grenzen van vrijheid? Mag iemand zijn opvattingen aan anderen opleggen? Bestaat absolute vrijheid?

De uitwerking stelt echter teleur. Dat komt vooral omdat Ter Velde te veel beschrijft en uitlegt en te weinig laat zien. Juist de veranderingen die de hoofdpersonen doormaken, worden zodoende niet goed invoelbaar. Daarbij komt dat de schrijver voortdurend wisselt van vertelperspectief, zodat de roman geen figuur heeft waarmee de lezer zich gemakkelijk kan identificeren.

Misschien ook had Ter Velde niet moeten kiezen voor een verhaal dat speelt in bevindelijk gereformeerde kring. Hij is op dat terrein niet goed thuis. Soms leidt dat tot karikaturen, soms tot misverstaan van de bijbehorende terminologie. De uitdrukking "in de hope des eeuwigen levens" heeft bijvoorbeeld een positieve lading; het is in elk geval niet de manier om aan te geven dat iemand onbekeerd is gestorven. En in een streng hervormd gezin –begin jaren zeventig– waar zo stipt de hand wordt gehouden aan kerkgang en zondagsheiliging, zal de televisie zeker taboe zijn geweest.

roman

De zwijger, Dee Henderson;
uitg. Jongbloed, Heerenveen, 2014;
ISBN 978 90 8520 267 7; 527 blz.; € 19,95.

tekst Anne-Minke Hakvoort

De Amerikaanse schrijfster Dee Henderson geniet grote bekendheid door haar beroemde serie over de O'Malley's. De opbouw van de boeken is steeds hetzelfde: er is sprake van een onopgeloste moordzaak, een ontvoering of brandstichting, en er is een persoonlijk conflict op godsdienstig gebied.

Ook haar nieuwe roman "De zwijger" volgt dit stramien. Hoofdpersoon Charlotte is ontvoerd geweest maar gered en wordt door haar grootvader met een grote erfenis opgepadeld. Ze benadert handelaar Bryce, die haar helpt de erfenis af te handelen. Er ontstaat een zakelijke relatie, die zich verdiept door wezenlijke gesprekken over God. Bryce is christen, maar Charlotte vertrouwt God niet meer. Als God er zou zijn en het beste met iemand

voorheeft, waarom heeft Hij toegestaan dat zij zo moest lijden, en dat een baby werd vermoord?

Geen makkelijke vragen met pasklare antwoorden. Maar de grote hoeveelheid pagina's die Dee Henderson eraan wijdt om tot een oplossing te komen, is onnodig. De uitgebreidheid van het verhaal vertraagt de verhaallijn. Daarbij gaan er zulke enorme bedragen in om, dat het verhaal bijna onwaarschijnlijk wordt. Al met al een typisch Hendersonboek. Enigszins voorspelbaar, maar toch boeiend door de ontraffeling van een oud drama, het vleugje romantiek en de geloofsontwikkeling van Charlotte. Haar motivatie om te genezen van haar emotionele verwondingen is goed weergegeven. Er komen hoofdpersonen uit "De geheimdrager" in voor, maar het boek is zelfstandig te lezen.

jeugdboek 9 +

Rosa's holiday, Ingrid Medema,
met tekeningen van Esther Leeuwrik;
uitg. De Banier, Apeldoorn, 2014,
ISBN 978 94 627 8050 7; 156 blz.; € 9,95.

tekst Marleen Legemaat

Mix de volgende ingrediënten door elkaar en je hebt gegarandeerd een schattig meisjesboek: pastelkleuren, taarten en zoetigheid, bloemetjes, randjes, vrolijke meisjes met wapperende haren, en dat alles overgoten met een Engels sfeertje. Voor meisjes die daarvan houden is "Rosa's Holiday" van Ingrid Medema een heerlijk boek.

Het boek doet denken aan een vakantieschrift waarin Rosa op een openhartige manier haar belevenissen opschrijft en alles versiert met grappige tekeningetjes. Met haar ouders en broer Stef is Rosa op vakantie in Engeland bij vrienden die een taartenwinkel runnen. Maar de winkel loopt niet zoals het zou moeten: alles maakt een verwaarloosde indruk. Met emmers water en potten verf geven ze de winkel een facelift; nu

moeten er nog klanten komen. De manier waarop Rosa klanten naar de winkel lokt, zorgt eerst voor veel schrik, maar uiteindelijk lijkt alles goed te komen. Er wordt heel wat afgebakken en de vriendelijke, excentrieke mevrouw Appletree is daarbij een onmisbare hulp.

"Rosa's holiday" is een leuk meisjesboek met een lieve uitstraling waarin je terloops ook nog wat leert over Engeland, het runnen van een eigen zaak en je Engelse woordenschat uitbreidt.

De manier waarop problemen worden opgelost doet soms wat gladjes aan: de werkelijkheid is vaak weerbarstiger. Maar ja, daar is het ook een meisjesboek voor met een hoog rozewolkgehalte.

"Rosa's holiday" is het tweede deel van een serie voor meiden vanaf 9 jaar.